

**Kurzus kódja(i): FLM-271.42
FLM-272.02**

Kurzus címe: Filmtörténeti szeminárium: Klasszikus amerikai screwball comedy

Tanár neve: Lakatos Gabriella

Kurzus időpontja, helye: péntek 10 45-12 15 -137

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus elsődleges célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a romantikus vígjáték egyik alműfajával, a virágkorát a harmincas-negyvenes években élő screwball comedy-vel. A műfaj kanonizált remekei (*It Happened One Night; His Girl Friday; The Philadelphia Story*) mellett elemzés tárgyát fogja képezni néhány méltatlanul mellőzött film is (*Ball of Fire; Libeled Lady; Holiday*). A screwball comedy apropóján megvizsgáljuk a romkom általános jellemzőit, valamint összehasonlítjuk a screwballt egyéb romkom-alműfajokkal. További fontos kontextust ad a harmincas-negyvenes évek stúdiókorszakának vizsgálata, melynek segítségével megkíséreljük feltárni azokat a gyártás-, illetve cenzúratörténeti jellemzőket, amelyek központi szerepet játszottak a screwball comedy megszületésében és sikerében.

Témák

1. Romantikus vígjáték: a műfaj definiálása (konfliktustípusok, karakterek, mesternarratíva, álcahasználat)
2. A klasszikus screwball comedy filmtörténeti környezete: pre-code/post-code korszak (gyártás- és intézménytörténeti háttér, cenzúrendszer)
3. Romantikus vígjáték: műfajtörténeti áttekintés (1930-1946)
4. Romantikus vígjáték vs. screwball comedy. A screwball comedy definiálása és vezérmotívumai I.: hőstípusok, nődomináns udvarlás
5. A screwball vezérmotívumai II.: genderprobléma és nemek harca (fizikai/verbális inzultus és többértelmű nyelvezet, mint szexuális pótlék)
6. A screwball comedy dramaturgiai jellemzői
7. A screwball comedy vezérmotívumai III.: társadalmi tematika. Screwball comedy vs. populista vígjáték
8. A screwball comedy vezérmotívumai IV.: újraraházasodás és a házasság krízise
9. A screwball comedy és a melodráma műfaji keresztkapcsolatai
10. A screwball comedy és a bűnügyi film műfaji keresztkapcsolatai
11. Kitekintés: A romantikus vígjáték a II. világháború utáni évtizedekben és a műfaj kortársi változatai. Screwball comedy a klasszikus éra után

12. Összefoglalás

Kurzus teljesítésének követelményei: Maximum **3 hiányzás** vagy **3 elmulasztott/elrontott filmismereti teszt** (rövid kérdés minden **óra elején** az aktuális kötelező film(ek)ből). A **10 perc**nél több késés, illetve az első óra (szeptember 15.) elmulasztása is hiányzásnak számít. A félév otthon írt **szemináriumi dolgozattal** zárul. Az érdemjegybe az **órai aktivitás** is beleszámít.

Elsajátítandó kompetenciák és módszerek A kurzus segítségével a hallgatók alapvető filmtörténeti tudást sajátítanak el a harmincas-egyvenes évek hollywoodi filmgyártásáról (gyártástörténet, cenzúratörténet, kulturális háttér). A romantikus vígjáték, ezen belül a screwball comedy vizsgálatán keresztül megismerkednek a műfajelmélet alapkérdéseivel, a definiálás problémáival, eltérő szakirodalmi közelítésmódokkal.

Kötelező / ajánlott filmek: 1. Romantikus vígjáték: a műfaj definiálása (konfliktustípusok, karakterek, mesternarratíva, álcahasználat)

Kötelező film: -

Ajánlott film: Pollack: *Tootsie*; Donen: *Two for the Road*; Capra: *Platinum Blonde*; Wyler: *Roman Holiday*; Allen: *Annie Hall*; Roach: *Meet the Parents*; Kramer: *Guess Who's Coming to Dinner*; Brown: *Possessed*; Allen: *Manhattan*; Ross: *Play It Again, Sam*; Wilder: *Some Like It Hot*; Reiner: *When Harry Met Sally*; Zwick: *Love & Other Drugs*; Ephron: *Sleepless in Seattle*; Saks: *Cactus Flower*; Ramis: *Groundhog Day*; Braff: *Garden State*; Younger: *Prime*

2. A klasszikus screwball comedy filmtörténeti környezete: pre-code/post-code korszak (gyártás- és intézménytörténeti háttér, cenzúra-rendszer)

Kötelező film: Lubitsch: *Design for Living*; Conway: *The Red-Headed Woman*

Ajánlott film: Sherman: *She Done Him Wrong*; Conway: *The Girl From Missouri*; Collins: *Manhattan Butterfly*; W. S. Van Dyke: *Forsaking All Others*; Borzage: *A Farewell to Arms*; DeMille: *Madam Satan*; DeMille: *The Sign of the Cross*; Ruggles: *I'm No Angel*; Beaumont: *Dance, Fools, Dance*; Leonard: *The Divorcee*; Franklin: *Private Lives*; Robert Florey: *Ex-Lady*

3. Romantikus vígjáték: műfajtörténeti áttekintés (1930-1946)

Kötelező film: Stevens: *Vivacious Lady*; Wilder: *The Major and the Minor*

Ajánlott: Crosland: *The Jazz Singer*; Lubitsch: *Trouble in Paradise*; Mervyn LeRoy: *Gold Diggers of 1933*; La Cava: *5th Ave Girl*; Godfrey: *Christmas in Connecticut*; Walsh: *The Strawberry Blonde*; Wood: *The Devil and Miss Jones*; Lubitsch: *To Be or Not to Be*; McCarey: *Once Upon a Honeymoon*; Stevens: *The Woman of the Year*; Lubitsch: *Heaven Can Wait*; Stevens: *The More the Merrier*; Lubitsch:

Ninotchka

4. Romantikus vígjáték vs. screwball comedy. A screwball comedy definiálása és vezérmotívumai I.: hőstípusok, nődomináns udvarlás

Kötelező film: Capra: *It Happened One Night*; Hawks: *Bringing Up Baby*

Ajánlott film: Hawks: *Twentieth Century*; Conway: *Love Crazy*; Boleslawski: *Theodora Goes Wild*; McLeod: *Topper*; Sturges: *The Lady Eve*; Curtiz: *The Front Page Woman*; Garnett: *Joy of Living*; Santell: *Breakfast for Two*

5. A screwball vezérmotívumai II.: genderprobléma és nemek harca (fizikai/verbális inzultus és többértelmű nyelvezet, mint szexuális pótlék)

Kötelező film: Hawks: *His Girl Friday*; Hawks: *Ball of Fire*

Ajánlott film: Wellman: *Nothing Sacred*; Jason: *The Mad Miss Manton*; Milestone: *The Front Page*; Keighley: *The Bride Came C. O. D.*; Mayo: *It's Love I'm After*; Griffith: *Café Society*; Wallace: *Wedding Present*; Van Dyke: *Love on the Run*

6. A screwball comedy dramaturgiai jellemzői

Kötelező film: Kanin: *My Favorite Wife*; Cukor: *The Philadelphia Story*

Ajánlott film: Thorpe: *Double Wedding*; McCarey: *The Awful Truth*; Kanin: *Bachelor Mother*; Garnett: *Love is News*; McLeod: *Merrily We Live*

7. A screwball comedy vezérmotívumai III.: társadalmi tematika. Screwball comedy vs. populista vígjáték

Kötelező film: Leisen: *Midnight*; Capra: *Mr. Smith Goes to Washington*

Ajánlott film: Leisen: *Easy Living*; La Cava: *My Man Godfrey*; Arzner: *The Bride Wore Red*; LeRoy-Conolly: *Fools for Scandal*; Leisen: *Take a Letter, Darling*; Leisen: *Hands Across the Table*; Capra: *Mr. Deeds Goes to Town*; Capra: *Meet John Doe*; Capra: *It's a Wonderful Life*; Capra: *You Can't Take It With You*

8. A screwball comedy vezérmotívumai IV.: újraraházasodás és a házasság krízise

Kötelező film: Conway: *Libeled Lady*

Ajánlott film: Cukor: *Adam's Rib*; Hitchcock: *Mr. and Mrs. Smith*; Keighley: *No Time for Comedy*; Seiter: *The Moon's Our Home*; Thorpe: *Three Loves Has Nancy*; Ruggles: *Too Many Husbands*; Lubitsch: *Bluebeard's Eighth Wife*; Seiter: *Hired Wife*; Buzzell, Taurog: *Married Bachelor*; Taurog: *Are Husbands Necessary?*

9. A screwball comedy és a melodráma műfaji keresztkapcsolatai

Kötelező film: Cukor: *Holiday*

Ajánlott film: Cromwell: *In Name Only*; Cukor: *The Women*; Sherman: *Mr. Skeffington*; Lubitsch: *The Shop Around the Corner*; Sturges: *The Palm Beach Story*; Chaplin: *The Circus*; Kalmár: *Sziámi macska*; Bánky: *Régi keringő*

10. A screwball comedy és a bűnügyi film műfaji keresztkapcsolatai

Kötelező film: W. S. Van Dyke: *The Thin Man*

Ajánlott film: Ruggles: *True Confession*; Van Dyke: *After the Thin Man*; Van Dyke: *Another Thin Man*; Wellman: *Lady of Burlesque*; Van Dyke: *It's a Wonderful World*; Whale: *Remember Last Night?*; Roberts: *Star of Midnight*; Hall: *There's Always a Woman*; Buzzell: *Fast Company*; Roberts: *The Ex-Mrs. Bradford*

11. Kitekintés: A romantikus vígjáték a II. világháború utáni évtizedekben és a műfaj kortársi változatai. Screwball comedy a klasszikus éra után

Kötelező film: Ross: *The Goodbye Girl*

Ajánlott film: Bogdanovich: *What's Up, Doc?*; Hawks: *Monkey Business*; Sturges: *Unfaithfully Yours*; Demme: *Something Wild*; Shyer: *I Love Trouble*; Meyers: *What Women Want*; Dunne: *Addicted to Love*; Mankiewicz: *The Ghost and Mrs. Muir*; Wilder: *A Foreign Affair*; Sturges: *Unfaithfully Yours*; Preminger: *The Moon is Blue*; Wilder: *Sabrina*; Wilder: *The Seven Year Itch*; Gordon: *Pillow Talk*; Ashby: *Harold and Maude*; Mazursky: *An Unmarried Woman*; Levinson: *The Diner*; Turteltaub: *While You Were Sleeping*; Webb: *500 Days of Summer*; Apatow: *The 40-Year-Old-Virgin*; Gluck: *Easy A*; Carney: *Begin Again*

12. Összefoglalás

Kötelező / ajánlott irodalom: Allen, Frederick Lewis: *Only Yesterday: an Informal History of the 1920s*. New York: HarperCollins Publishers Inc., 2010.
Beach, Christopher: *Class, Language, and American Film Comedy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
Bergman, Andrew: *We're in the Money: Depression America and its Films*. Chicago: Ivan R Dee, Inc., 1992.
Black, Gregory D.: *Hollywood Censored: Morality Codes, Catholics, and the Movies*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
Cavell, Stanley: *Pursuits of Happiness. The Hollywood Comedy of Remarriage*. Cambridge: Harvard University Press, 1984.
Doherty, Thomas: *Pre-Code Hollywood. Sex, Immorality, and Insurrection in American Cinema 1930-1934*. New York: Columbia University Press, 1999.
E. Rapf, Joanna: „What do they know in Pittsburgh?” American Comic Film In The Great Depression. *Studies in American Humor*, New Series 2, Vol. 3, No. 2/3 (Summer/Fall

- 1984) pp. 187-200.
- Glitre, Kathrina: *Hollywood Romantic Comedy: States of Union, 1934-1965*. Manchester: Manchester University Press, 2006.
- Greene, Jane M.: A Proper Dash of Spice: Screwball Comedy and the Production Code. *Journal of Film and Video*, Vol. 63, No. 3 (Fall 2011), pp. 45-63.
- Greene, Jane M.: Hollywood's Production Code and Thirties Romantic Comedy. *Historical Journal of Film, Radio and Television*, Vol. 30, No. 1, March 2010, pp. 55-73.
- Greene, Jane M.: Screwball Comedy and the Production Code. *Journal of Film and Video*, Vol. 63, No. 3 (Fall 2011), pp. 45-63.
- Grindon, Leger: *The Hollywood Romantic Comedy. Conventions, History, Controversies*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011.
- Gehring, Wes D.: *Handbook of American Film Genres*. New York: Greenwood, 1988. pp. 103-124.
- Harvey, James: *Romantic Comedy in Hollywood: From Lubitsch to Sturges*. Cambridge, da Capo Press Inc, 1998.
- Király Jenő: *A film szimbolikája. III/1. A kalandfilm formái*. Kaposvár–Budapest: Kaposvári Egyetem Művészeti Kar Mozgóképkultúra Tanszék–Magyar Televízió Zrt., 2010. pp. 462–653.
- McDonald, Tamar Jeffers: *Romantic Comedy: Boy Meets Girl Meets Genre*. New York: Wallpaper Press, 2007.
- Neale, Steve: *Genre and Hollywood*. London: Taylor & Francis Ltd, 2000. pp. 59-65.
- Neale, Steve-Krutnik, Frank: *Popular Film and Television Comedy*. Routledge, 1990.
- Schatz, Thomas: *Genius of the System: Hollywood Filmmaking in the Studio Era*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2010.
- Schatz, Thomas: *Hollywood Genres. Formulas, Filmmaking, and the Studio System*. New York: Random House, 1981. pp. 150-185.
- Sennett, Ted: *Lunatics and Lovers: A Tribute to the Giddy and Glittering Era of the Screen's „Screwball” and Romantic Comedies*. New Rochelle: Arlington House Productions, 1973.
- Shumway, David R.: Construcing Romance, Mystifying Marriage. *Cinema Journal*, Vol. 30, No. 4 (Summer, 1991), pp. 7-23.
- Sikov, Ed: *Screwball. Hollywood's Madcap Romantic Comedies*. New York: Crown Publishers, 1989.
- Sklar, Robert: *Movie Made America: A Cultural History of American Movies*. New York: Random House USA Inc., 1994.
- Thompson, Kristin-Bordwell, David: *A film története*. Budapest: Új Palatinus Könyvesház Kft., 2007.
- Vaughn, Stephen: Morality and Entertainment: The Origins of the Motion Picture Production Code. *The Journal of American History*, Vol. 77, No. 1 (Jun., 1990), pp. 39-65.
- Wolf, Susan: *Understanding Love: Philosophy, Film, and*

Fiction. New York: Oxford University Press, 2014.
